

OBSAH

	Strana
Úvodní slovo překladatelovo	13
Obsah	14
Předmluva	27
Upozornění	31

První kniha: O zákonech vůbec

Kapitola I. O zákonech a jejich vztazích k různým tvorům .	33
Kapitola II. O zákonech přirozených	35
Kapitola III. O zákonech pozitivních	37

Druhá kniha. O zákonech, které vyplývají přímo z povahy vlády

Kapitola I. O povaze tří různých vlád	40
Kapitola II. O vládě republikánské a o zákonech řídících demokracii	40
Kapitola III. Zákony týkající se podstaty státu aristokratického	45
Kapitola IV. Zákony týkající se podstaty vlády monarchické	48
Kapitola V. O zákonech týkajících se podstaty státu despotického	51

Třetí kniha. O zásadách tří druhů vlád

Kapitola I. Rozdíl v povaze a zásadách vlády	52
Kapitola II. O zásadách různých vlád	52
Kapitola III. O zásadách demokracie	52
Kapitola IV. O zásadách aristokratické vlády	55
Kapitola V. Občanská ctnost není zásadou vlády monarchické	56
Kapitola VI. Jak se nahrazuje občanská ctnost v monarchické vládě	57
Kapitola VII. O zásadách monarchie	58

	Strana
Kapitola VIII. Čest není zásadou despotických států	59
Kapitola IX. O zásadách vlády despotické	59
Kapitola X. Rozdíl mezi poslušností k vládě umírněné a poslušnosti k vládě despotické	60
Kapitola XI. Celková úvaha	62

Čtvrtá kniha. Zákony o výchově se musí řídit zásadami vlády

Kapitola I. Zákony o výchově	62
Kapitola II. O výchově v monarchiích	62
Kapitola III. O výchově ve státě despotickém	66
Kapitola IV. Rozdíl mezi výsledky výchovy u starých Řeků a Římanů a výsledky výchovy naší	67
Kapitola V. O výchově v republice	67
Kapitola VI. O některých státních zřízeních u Řeků	68
Kapitola VII. V jakém případě může býti takovéto zřízení dobré	71
Kapitola VIII. Výklad jednoho paradoxu týkajícího se výchovy a známého starým Řekům	71

Pátá kniha. Zákony, které dává zákonodárce, musí vyplývat ze zásady vlády

Kapitola I. Idea této knihy	74
Kapitola II. Co je to občanská ctnost ve státě	74
Kapitola III. Co je v demokracii láska k republice	75
Kapitola IV. Jak se probouzí láska k rovnosti a zdrženlivosti	76
Kapitola V. Jak zákony zavádějí v demokracii rovnost	77
Kapitola VI. Jak mají zákony udržovat v demokracii zdrženlivost	80
Kapitola VII. Jiné prostředky, jak zdůrazňovat zásady demokracie	81
Kapitola VIII. Jak mají zákony vyplývat ze zásady aristokratické vlády	84
Kapitola IX. Jak vyplývají zákony ze zásad monarchického státu	88
Kapitola X. O rychlosti při vyřizování státních záležitostí v monarchii	89

	Strana
Kapitola XI. O výbornosti monarchické vlády	90
Kapitola XII. Pokračování předešlé kapitoly	91
Kapitola XIII. Idea despotismu	92
Kapitola XIV. Jaké zákony vyplývají ze zásady despotické vlády	92
Kapitola XV. Pokračování předešlé kapitoly	97
Kapitola XVI. O rozdělení moci	99
Kapitola XVII. O darech	100
Kapitola XVIII. O odměnách, které dává panovník	101
Kapitola XIX. Nové důsledky základních principů tří druhů vlád	102

Šestá kniha. Důsledky, které vyplývají z hlavních zásad jednotlivých druhů vlád vzhledem k jednoduchosti civilních a trestních zákonů, k reformě soudů a k systému trestů

Kapitola I. O jednoduchosti civilních zákonů v různých státech	106
Kapitola II. O jednoduchosti trestních zákonů v různých druzích vlád	108
Kapitola III. Ve kterém státě a za jakých okolností nutno soudit podle přesného znění zákona	109
Kapitola IV. O tom, jak projednávat při	110
Kapitola V. Ve kterých státech může být panovník soudcem	111
Kapitola VI. V monarchii ministři nemají být soudci ...	114
Kapitola VII. O jediném nejvyšším úředníku	115
Kapitola VIII. O žalobách ve státech různých systémů ..	115
Kapitola IX. O přísnosti trestů ve státech různých systémů	116
Kapitola X. O starých zákonech francouzských	117
Kapitola XI. Je-li národ ctnostný, není téměř potřeba trestů	117
Kapitola XII. O moci trestu	118
Kapitola XIII. Neúčinnost japonských zákonů	120
Kapitola XIV. O duchu, který vládl v římském senátě ..	122
Kapitola XV. O římských zákonech týkajících se trestů .	123
Kapitola XVI. O správném poměru trestu a zločinu ...	125

Kapitola XVII. O mučení zločinců neboli útrpném právu	126
Kapitola XVIII. O trestech peněžitých a tělesných	127
Kapitola XIX. O zákoně odvety	127
Kapitola XX. O trestání otců místo dětí	128
Kapitola XXI. O milostivosti vladařově	128

**Sedmá kniha. Důsledky plynoucí ze zásad tří druhů vlád,
týkající se nádhery, přepychu a postavení žen**

Kapitola I. O přepychu	129
Kapitola II. O zákonech o přepychu v demokracii	131
Kapitola III. O zákonech o přepychu ve státě aristokratickém	132
Kapitola IV. O zákonech o přepychu v monarchiích ...	133
Kapitola V. Kdy zákony o přepychu prospívají monarchii	134
Kapitola VI. O přepychu v Číně	135
Kapitola VII. Osudné následky přepychu v Číně	136
Kapitola VIII. O zdrženlivosti na veřejnosti	137
Kapitola IX. O postavení žen ve státech různých systémů	138
Kapitola X. O domácím soudu u Římanů	139
Kapitola XI. Jak se změnily římské instituce zároveň s vládou	139
Kapitola XII. O poručnictví žen u Římanů	140
Kapitola XIII. O trestech, které stanovili římscí císařové na ženskou prostopášnost	141
Kapitola XIV. O římských zákonech o přepychu	142
Kapitola XV. O věnech a svatebních darech ve státech různého režimu	143
Kapitola XVI. Krásný zvyk u Samnitů	143
Kapitola XVII. O vládě žen	144

Osmá kniha. O porušení zásad tří druhů vlád

Kapitola I. Hlavní myšlenka této knihy	145
Kapitola II. O porušení zásad demokracie	145
Kapitola III. O přehnané rovnosti	147
Kapitola IV. Zvláštní příčina zkaženosti lidu	148
Kapitola V. O porušování zásad aristokratického státu..	148

	Strana
Kapitola VI. O porušování zásad státu monarchického .	149
Kapitola VII. Pokračování	150
Kapitola VIII. Nebezpečí porušení zásad monarchické vlády	151
Kapitola IX. Jak se snaží šlechta chránit trůn	151
Kapitola X. O porušování zásad řídicích despotický stát	152
Kapitola XI. Následky vyplývající samy sebou z dobrých zásad a z jejich porušování.	152
Kapitola XII. Pokračování.	154
Kapitola XIII. Důležitost přísahy u mravného národa . .	155
Kapitola XIV. Jak sebenepatrnější změna v ústavě má v zápětí zničení všech zásad	156
Kapitola XV. Velmi účinné prostředky, jak udržeti tři hlavní zásady.	157
Kapitola XVI. Hlavní vlastnosti, kterými se liší republika od jiných státních systémů	157
Kapitola XVII. Vlastnosti, kterými se liší monarchie od ostatních vládních systémů	158
Kapitola XVIII. O tom, že monarchie španělská byla zvláštním případem	159
Kapitola XIX. Zvláštní vlastnosti, které vyznačují stát despotický	159
Kapitola XX. Závěr plynoucí z toho, co bylo naznačeno v předešlých kapitolách	159
Kapitola XXI. O čínské říši	160

Devátá kniha. O zákonech ve vztahu k síle obranné

Kapitola I. Jak se starají republiky o svou bezpečnost . .	162
Kapitola II. O tom, že má býti konfederace složena ze států téže povahy, zvláště z republik	164
Kapitola III. Jiné věci nutné k existenci federativní republiky	165
Kapitola IV. Jak se starají o svou bezpečnost státy despotické	166
Kapitola V. Jak pečuje o svou bezpečnost monarchie . .	166
Kapitola VI. O obranné síle států vůbec.	167
Kapitola VII. Úvahy	168

	Strana
Kapitola VIII. Případ, kdy je obranná moc státu menší než moc útočná.....	169
Kapitola IX. O poměrné síle států	169
Kapitola X. O slabosti sousedních států.....	170

Desátá kniha. O zákonech ve vztahu k moci útočné

Kapitola I. O síle útočné	170
Kapitola II. O válce	170
Kapitola III. O právu na výboj	171
Kapitola IV. Několik výhod podrobeného národa	173
Kapitola V. Gelon, král syrakuský.....	175
Kapitola VI. O republice, která se dává na výboj.....	175
Kapitola VII. Pokračování předešlé kapitoly	177
Kapitola VIII. Pokračování předešlé kapitoly	177
Kapitola IX. O monarchii, která si podrobuje okolní národy	177
Kapitola X. O monarchii, která dobývá jiné monarchie	178
Kapitola XI. O mravech přemoženého národa.....	179
Kapitola XII. O jednom Kyrově zákoně	179
Kapitola XIII. Karel XII.	180
Kapitola XIV. Alexandros Veliký	181
Kapitola XV. Jakým způsobem uchovat výboje	185
Kapitola XVI. O despotickém státě, který se dal na výboje.....	186
Kapitola XVII. Pokračování předešlé kapitoly	186

Jedenáctá kniha. O zákonech, které jsou základem politické svobody a které jsou ve vztahu k ústavě

Kapitola I. Hlavní myšlenka	187
Kapitola II. Různý smysl slova „svoboda“	187
Kapitola III. Co je to svoboda.....	188
Kapitola IV. Pokračování předešlé kapitoly	188
Kapitola V. O cíli různých vládních systémů	189
Kapitola VI. O anglické ústavě.....	189
Kapitola VII. O monarchiích, které známe	202
Kapitola VIII. Proč Řekové a Římané neměli zcela jasnou představu o monarchii	202

	Strana
Kapitola IX. Mínění Aristotelovo o této věci	204
Kapitola X. Mínění jiných politiků o této věci	204
Kapitola XI. O báječných králích řeckých	204
Kapitola XII. O královské vládě ve starém Římě a jak tam byla rozdělena trojí moc	205
Kapitola XIII. Všeobecné úvahy o římském státě po vyhnání králů	207
Kapitola XIV. Jak se změnilo rozdělení trojí moci po vyhnání králů	209
Kapitola XV. Jak najednou ztratil Řím, který byl kvetoucí republikou, svobodu	210
Kapitola XVI. O zákonodárné moci v římské republice	212
Kapitola XVII. O výkonné moci v římské republice	213
Kapitola XVIII. O soudní moci ve státě římském	214
Kapitola XIX. O správě římských provincií	219
Kapitola XX. Závěr	221

Dvanáctá kniha. O zákonech, které jsou základem politické svobody, a o jejich vztahu k občanu

Kapitola I. Hlavní myšlenka této knihy	222
Kapitola II. O svobodě občanské	222
Kapitola III. Pokračování předešlé kapitoly	223
Kapitola IV. Svobodu podporují různé druhy trestů a jejich odstupňování	224
Kapitola V. O zločinech, při nichž rozsuzování nutno být zvlášť mírný a opatrný	226
Kapitola VI. O zločinu proti přírodě	228
Kapitola VII. O zločinu urážky hlavy státu	229
Kapitola VIII. O zneužívání zločinu svatokrádeže a urážky hlavy státu	230
Kapitola IX. Pokračování předešlé kapitoly	231
Kapitola X. Pokračování předešlé kapitoly	232
Kapitola XI. O zločinných myšlenkách	232
Kapitola XII. O nerozvážných slovech	232
Kapitola XIII. O proviněních spáchaných tiskem	234
Kapitola XIV. Jak tresty urážejí stud	235

	Strana
Kapitola XV. Jak byli osvobožováni otroci, aby mohli žalovat na své bývalé pány	235
Kapitola XVI. Nactiutrhačství při zločinu urážky hlavy státu	236
Kapitola XVII. O udávání spiknutí	236
Kapitola XVIII. Jak je nebezpečné trestat v republice příliš přísně zločin urážky hlavy státu	237
Kapitola XIX. Jak se přechodně porušuje svoboda v republice	238
Kapitola XX. O zákonech, které jsou příznivé svobodě občanů	239
Kapitola XXI. O krutosti republikánských zákonů proti dlužníkům	240
Kapitola XXII. Co ohrožuje svobodu v monarchii	241
Kapitola XXIII. O špionech v monarchii	242
Kapitola XXIV. O anonymních dopisech	242
Kapitola XXV. O tom, jak nutno vládnout v monarchii ..	243
Kapitola XXVI. V monarchii má mít každý přístup k panovníkovi	244
Kapitola XXVII. O mravech monarchů	244
Kapitola XXVIII. Jaké ohledy mají mít monarchové k svým poddaným	245
Kapitola XXIX. O civilních zákonech, které mohou v despotických státech přinést trochu svobody ..	246
Kapitola XXX. Pokračování předešlé kapitoly	246

Třináctá kniha. Vztahy, které jsou mezi vybíráním daní a příjmem státu na jedné straně a svobodou na straně druhé	
Kapitola I. O státních příjmech	247
Kapitola II. Nesprávný názor, že každá míra daní je oprávněná	248
Kapitola III. Daně ve státech, v nichž je část národa připoutána k hroudě	249
Kapitola IV. O podobném případě v republice	249
Kapitola V. O podobném případě v monarchii	249
Kapitola VI. O podobném případě ve státě despotickém	250

	Strana
Kapitola VII. O daních ve státech, kde neexistuje nevolnictví	250
Kapitola VIII. Jak nerušit zdání, že se neplatí daně....	252
Kapitola IX. O dani nespravedlivé	253
Kapitola X. Výše daní závisí na vládním režimu	253
Kapitola XI. O peněžních pokutách	254
Kapitola XII. Vztah mezi daněmi a svobodou	254
Kapitola XIII. Jaké vládní systémy mohou zvyšovat daně	255
Kapitola XIV. Druh daní musí odpovídat druhu vládního systému	256
Kapitola XV. Zneužívání svobody	257
Kapitola XVI. Výboje mohamedánů	258
Kapitola XVII. O zvyšování počtu vojska	258
Kapitola XVIII. O slevování daní	259
Kapitola XIX. Je vhodnější pro panovníka a pro lid pronájem daní nebo jejich přímá správa?	260
Kapitola XX. O výběrčích daní	261

Čtrnáctá kniha. Vztah zákonů k přírodním podmínkám

Kapitola I. Hlavní myšlenka	262
Kapitola II. Jak se lidé vespolek liší podle podnebí ...	262
Kapitola III. Protiklady v povaze některých jižních národů	266
Kapitola IV. Proč se v orientě nemění náboženství, mravy, způsoby a zákony	267
Kapitola V. Špatní zákonodárci zdůrazňují špatné vlivy podnebí, kdežto dobří je hledí odstranit	267
Kapitola VI. O obdělávání půdy v teplých krajinách ...	268
Kapitola VII. O mnišských řádech	268
Kapitola VIII. Krásný čínský zvyk	268
Kapitola IX. Jak povzbuzovat pracovitost	269
Kapitola X. Zákony mající vztah ke střídmosti národů..	269
Kapitola XI. Zákony mající vztah k nemocem způsobeným podnebí	271
Kapitola XII. Zákony proti sebevrahům	272
Kapitola XIII. Vliv anglického podnebí	273
Kapitola XIV. Jiné vlivy podnebí	274

Kapitola XV. Důvěra, kterou projevují zákony v národ, se různí podle podnebí.....	275
--	-----

Patnáctá kniha. O vztahu zákonů o otroctví k podnebí

Kapitola I. O otroctví.....	276
Kapitola II. Původ práva týkajícího se otroků u římských právníků.....	277
Kapitola III. Jiný původ otroctví.....	279
Kapitola IV. Jiný původ otroctví.....	280
Kapitola V. O otroctví černochů.....	280
Kapitola VI. Skutečný původ otroctví.....	281
Kapitola VII. Jiný původ otroctví.....	282
Kapitola VIII. Zbytečnost otroctví u nás.....	283
Kapitola IX. O národech, které jsou v celku svobodné.	284
Kapitola X. Různé druhy otroctví.....	284
Kapitola XI. Co mají dělat zákony v otázce otroctví.....	285
Kapitola XII. Zlořády otroctví.....	285
Kapitola XIII. O nebezpečí hrozícím z příliš velkého počtu otroků.....	286
Kapitola XIV. O ozbrojených otrocích.....	287
Kapitola XV. Pokračování předešlé kapitoly.....	287
Kapitola XVI. Opatření proti otrokům ve státech s umírněným režimem.....	288
Kapitola XVII. O vztahu mezi pánem a otrokem.....	290
Kapitola XVIII. O propouštění otroků na svobodu.....	291
Kapitola XIX. O propuštěncích a eunuších.....	293

Šestnáctá kniha. Jaký vztah mají zákony o otroctví k podnebí

Kapitola I. O otroctví v rodině.....	294
Kapitola II. V jižních krajích je velký tělesný rozdíl mezi obojím pohlavím.....	295
Kapitola III. Mnohoženství závisí na materiálních podmínkách.....	296
Kapitola IV. O mnohoženství a jeho různých formách..	296
Kapitola V. Odůvodnění jednoho malabarského zákona	297
Kapitola VI. O mnohoženství a jeho podstatě.....	297
Kapitola VII. O stejném zacházení při mnohoženství ..	298

	Strana
Kapitola VIII. O zavírání žen při mnohoženství	299
Kapitola IX. Vztah vlády v domácnosti k vládě ve státě ..	299
Kapitola X. Mravní zásady v orientě	300
Kapitola XI. O otroctví v rodině, které nemá nic společného s mnohoženstvím	301
Kapitola XII. O přirozeném studu	302
Kapitola XIII. O žárlivosti	303
Kapitola XIV. O řízení domácnosti v orientě	303
Kapitola XV. O rozvodu a zapuzení jednoho z manželů	303
Kapitola XVI. O zapuzení a rozvodu u Římanů	305

**Sedmnáctá kniha. O vztahu zákonů, týkajících se politického
otroctví, k podnebí**

Kapitola I. O otroctví politickém	307
Kapitola II. Různá statečnost u různých národů	307
Kapitola III. O podnebí v Asii	308
Kapitola IV. Následek toho, co bylo řečeno o podnebí	310
Kapitola V. Výboje severních národů asijských neměly tytéž výsledky jako výboje severních národů evropských	311
Kapitola VI. Jiná vnější příčina otroctví v Asii a svobody v Evropě	313
Kapitola VII. O Africe a Americe	313
Kapitola VIII. O hlavních městech států	314

Osmnáctá kniha. Vztah zákonů k utváření půdy

Kapitola I. Jak utváření půdy působí na zákony	314
Kapitola II. Pokračování předešlé kapitoly	315
Kapitola III. O nejlépe obdělávaných zemích	315
Kapitola IV. Další následek úrodnosti nebo neplodnosti zemí	317
Kapitola V. O obyvatelích ostrovů	317
Kapitola VI. O krajích zvelebených lidskou prací	317
Kapitola VII. O zavodňovacích pracích	318
Kapitola VIII. O vztahu zákonů k výživě národa	319
Kapitola IX. O půdě v Americe	319

	Strana
Kapitola X. Vztah mezi počtem obyvatelstva a způsobem jeho obživy	319
Kapitola XI. O národech divokých a barbarských.....	320
Kapitola XII. O mezinárodním právu u nezemědělských národů	320
Kapitola XIII. O civilních zákonech u zemědělských národů	321
Kapitola XIV. O státním zřízení u nezemědělských národů	322
Kapitola XV. O národech, které znají peníze	322
Kapitola XVI. O civilních zákonech u národů, které neznají peníze	322
Kapitola XVII. O politických zákonech u národů, které neznají peníze	323
Kapitola XVIII. O síle pověry.....	323
Kapitola XIX. O svobodě, která je u Arabů, a o otroctví u Mongolů	324
Kapitola XX. O mezinárodním právu u Mongolů	325
Kapitola XXI. O civilních zákonech u Mongolů	326
Kapitola XXII. O civilních zákonech u Germánů	326
Kapitola XXIII. O dlouhých vlasech franských králů ..	332
Kapitola XXIV. O sňatcích franských králů	332
Kapitola XXV. O Childerichovi	333
Kapitola XXVI. O plnoletosti franských králů	333
Kapitola XXVII. Pokračování předešlé kapitoly	334
Kapitola XXVIII. O adopci u Germánů.....	335
Kapitola XXIX. O ukrutnosti franských králů	336
Kapitola XXX. O shromáždění lidu u Franků	336
Kapitola XXXI. O moci kněží za první dynastie franské	337

**Devatenáctá kniha. Zákony ve vztahu k všeobecným
zásadám, mravům a zvykům národů**

Kapitola I. O obsahu této knihy	337
Kapitola II. I při nejlepších zákonech je nezbytné, aby byli lidé duševně vyspělí.....	338
Kapitola III. O tyranii	338
Kapitola IV. Co je duch národa	339

	Strana
Kapitola V. Ducha národa je nebezpečno měnit	339
Kapitola VI. Všechno nelze napravovat	340
Kapitola VII. Athéňané a Spartaňané	341
Kapitola VIII. Následky společenského smyslu	341
Kapitola IX. O marnivosti a pýše národů	341
Kapitola X. O povaze Španělů a Číňanů	342
Kapitola XI. Úvaha o tom, co bylo řečeno	343
Kapitola XII. Způsoby a mravy ve státě despotickém . . .	343
Kapitola XIII. O způsobech u Číňanů	344
Kapitola XIV. Jak se mravy a způsoby národů mění přirozenou cestou	344
Kapitola XV. O vlivu způsobu života domácího na život veřejný	346
Kapitola XVI. Jak někteří zákonodárci zbytečně změnili zásady řídící lidský život	346
Kapitola XVII. Zvláštní ráz vládního režimu v Číně	347
Kapitola XVIII. Následky vládní soustavy zmíněné v předešlé kapitole	348
Kapitola XIX. Jak se mohly v Číně tak sloučit náboženství, zákony, mravy a způsoby	349
Kapitola XX. Vysvětlení jednoho paradoxu týkajícího se Číňanů	350
Kapitola XXI. Jak vyplývají zákony z mravů a způsobů . .	351
Kapitola XXII. Pokračování předešlé kapitoly	351
Kapitola XXIII. Jak se zákony řídí mravy	352
Kapitola XXIV. Pokračování předešlé kapitoly	352
Kapitola XXV. Pokračování předešlé kapitoly	353
Kapitola XXVI. Pokračování předešlé kapitoly	353
Kapitola XXVII. Jak zákony mohou přispěti k vytvoření mravů, způsobů a povahy národů	354